



**OBUDZONA WOLNOŚĆ, CZYLI
DLACZEGO 3 MAJA JEST NASZYM
NARODOWYM ŚWIĘTEM?**

**MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>



Tytuł lekcji

Obudzona wolność, czyli dlaczego 3 maja jest naszym narodowym świętem?

Cel ogólny

- poznanie okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- sytuuje w czasie uchwalenie Konstytucji 3 maja,
- wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja,
- wymienia postaci najbardziej zasłużone dla uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji oraz jej przeciwników.

Metody/techniki/formy pracy

- pokaz (animacja),
- sporządzenie notatki graficznej,
- praca pod kierunkiem – tekst z e-podręcznika,
- dyskusja,
- praca indywidualna,
- praca w parach.

Środki dydaktyczne

- animacja Jan Matejko „Konstytucja 3 maja 1791 roku” https://www.youtube.com/watch?v=_EjUJZPd2tk [dostęp: 9.12.2018],
- film Czy Konstytucja 3 maja była legalna? http://www.epodreczniki.pl/reader/c/195668/v/latest/t/student-canon/m/tOG1FnDuXk#tOG1FnDuXk_0000005L [dostęp: 9.12.2018],
- tekst i nagranie pieśni *Mazurek Trzeciego Maja*,
- instrukcja dla uczniów (dla uczniów ze SPE – dostosowana),
- graficzna karta pracy (dla uczniów ze SPE),
- laptop i projektor lub tablica multimedialna,
- smartfony/tablety,
- ćwiczenia interaktywne.

Opis przebiegu lekcji

Samodzielna praca w domu:

- Uczniowie zapoznają się z instrukcją i materiałem merytorycznym wskazanym przez nauczyciela (animacją) Jan Matejko „Konstytucja 3 maja 1791 roku”.
- Przygotowują notatkę z nazwiskami postaci historycznych z obrazu.

Praca na lekcji:

- Wprowadzenie – przypomnienie, jakie wydarzenia w polityce europejskiej poprzedzały zwołanie obrad Sejmu Wielkiego, jaka była pozycja króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, do czego zmierzały zwalczające się stronnictwa i na czym polegały reformy Sejmu Wielkiego.
- Uczniowie zaczynają tworzyć notatkę graficzną – zapisują hasło główne: Konstytucja 3 maja. Każdy kolejny wątek lekcji będzie notowany za pomocą grafiki i krótkich haseł.
- Krótka pogadanka dotycząca czarnej procesji i uchwalenia prawa o miastach oraz atmosfery pierwszych dni maja 1791 roku.
- Projekcja filmu *Czy konstytucja 3 maja była legalna?* (ok. 2 minuty), dyskusja z uczniami.
- Omówienie materiału poznanego w domu: postaci z obrazu, atmosfera, prawda i fikcja w wizji artysty.
- Postanowienia Konstytucji 3 maja – praca z e-podręcznikiem i urządzeniami mobilnymi – analiza tekstu *Zmiany instytucjonalne i społeczne*.
- Podsumowanie – sformułowanie odpowiedzi na pytanie zawarte w temacie lekcji.

Komentarz metodyczny

Praca w trybie odwróconej lekcji. W domu uczniowie poznają bardzo ciekawy materiał wskazany przez nauczyciela – animację *Jan Matejko „Konstytucja 3 maja 1791 roku”*. Animacja „ożywia” atmosferę i postaci uczestniczące w tym wydarzeniu oraz pokazuje postanowienia konstytucji. Widać, jak wizja artysty nieco odbiega od rzeczywistości.

Po poprzedniej lekcji uczniowie znają już sytuację międzynarodową, stronnictwa, sytuację króla i reformy Sejmu Wielkiego, więc należy najpierw przypomnieć te informacje. Uczniowie na zajęciach uczą się o postanowieniach Konstytucji 3 maja i tworzą notatkę graficzną. Nauczyciel na bieżąco udziela informacji zwrotnej, która pomaga w wykonaniu zadania (oceniając kształtujące).

Z krótkiego filmu z e-podręcznika dowiadują się, jakiego podstępu użyto, aby doprowadzić do uchwalenia konstytucji. Trzeba z nimi na forum omówić te aspekty, w szczególności postanowienia konstytucji, ze względu na trudne pojęcia i zawiłości ustrojowe. Pomogą je zrozumieć materiały z e-podręcznika (dla SPE – graficzna karta pracy).

Uczniowie dyskutują o tym, czy postanowienia konstytucji były postępowe i odpowiadały ideom Oświecenia. Podsumowanie na forum – dlaczego świętujemy 3 maja i skąd określenie „obudzona wolność”?